

EUROPEAN
ENDOWMENT FOR DEMOCRACY



АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ



2026



Цей навчальний курс підготовлений за підтримки Європейського фонду за демократію (EED). Його зміст не обов'язково відображає офіційну позицію EED. Інформація та погляди, викладені в цій публікації, є предметом виключної відповідальності автора(ів).

Контактна інформація:

Оксана Нестеренко
nesterenkoACREC@ukma.edu.ua
Ірина Селезньова
anticorruption.study@gmail.com
Андрій Білецький
andrii.biletsky@ukma.edu.ua

Опис курсу:

Курс «Адвокаційні кампанії громадських організацій» спрямований на формування теоретичних знань і практичних навичок у сфері громадської антикорупційної адвокації. У межах курсу розглядаються законодавчі та інституційні засади діяльності громадських організацій, основні етапи та інструменти підготовки й реалізації адвокаційних кампаній, а також практичні кейси антикорупційної адвокації в Україні — як успішні, так і проблемні, з метою формування lessons learned. Курс має практичну спрямованість і передбачає роботу студентів над проектуванням та презентацією власної антикорупційної адвокаційної кампанії.

Веб-сайт курсу

Програма, анонси та навчальні матеріали будуть розміщені в папці Google Drive програми та/або на веб-сайті ACREC: <https://acrec.org.ua/>

▲ РОЗКЛАД ЗАНЯТЬ

№	Тема	Дата	Час проведення	Форма	Лектор	Зміни до розкладу
1	Орієнтаційна лекція.	02.02.2026	18:30 – 19:50	Лекція-дискусія	Оксана Нестеренко Андрій Білецький	
2	Правове регулювання діяльності громадських організацій.	02.02.2026	18:30 –19:50	Лекція-дискусія	Андрій Білецький	
3	Загальна теорія адвокатури	02.02.2026	20:00 –21:20	Лекція-дискусія	Андрій Білецький	
4	Адвокатські кампанії громадських організацій: загальні засади	09.02.2026	18:30 –19:50	Лекція-дискусія	Андрій Білецький	
5	Рефлексія та закріплення теорії адвокатської діяльності громадських організацій	09.02.2026	20:00-21:20	Інтерактивне заняття (рефлексія, узагальнення та закріплення теоретичного матеріалу)	Оксана Нестеренко	
6	Адвокатські кампанії громадських організацій: case study 1	23.02.2026	18:30-21:20	кейс-стаді, робота в малих групах	Оксана Нестеренко	
7	Адвокатські кампанії громадських організацій: case study 2	09.03.2026	18:30-21:20	кейс-стаді, робота в малих групах	Оксана Нестеренко	
8	Презентація адвокатських кампаній студентів	07.04.2026	18:30-21:20	Семинар	Оксана Нестеренко	

Заняття проводяться онлайн.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ ПІДГОТОВКА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ КАМΠΑНІЇ

- Підготовка антикорупційної кампанії у форматі текстового документа або презентації PowerPoint та представлення адвокаційної кампанії здійснюються в групах по 3–6 осіб. Оскільки курс проходить онлайн, кожна група обирає одного координатора, який допомагає організувати роботу та комунікацію.
- Координатор створює групу в WhatsApp, додає до неї викладачку та стежить за тим, щоб усі учасники були на зв'язку. Назва групи в WhatsApp має бути у форматі «АК – група №» (номер відповідає номеру вашої групи на курсі).

Як завантажувати роботи:

1. Для курсу створено спільну Google-папку з назвою курсу українською мовою.
2. У ній міститься окрема папка «Підготовлений документ антикорупційної кампанії».
3. Кожна група завантажує свою роботу саме в цю папку у форматі:
 - ▶ текстового документа (Word / Google Docs), або
 - ▶ презентації PowerPoint.

Вимоги до текстового документа:

- ▶ обсяг – не більше 2500 слів (до 10 сторінок).
- ▶ Назва файлу має містити:
 - ▶ номер групи;
 - ▶ назву адвокаційної кампанії.
 - ▶ Формат назви файлу:
 - ▶ Група № – Назва адвокаційної кампанії
- ▶ Формат файлу:
 - ▶ текстовий документ – .docx або Google Docs;
 - ▶ презентація – .pptx.

Правила листування ел. поштою:

Прохання надсилати електронні листи лише в таких випадках:

- ▶ 1) щодо призначення додаткової індивідуальної консультації;
- ▶ 2) повідомлення про відсутність на занятті та причини;
- ▶ 3) прохання надіслати ще раз анонси, зміни до програми, розкладу чи інші додаткові матеріали курсу.

Питання щодо роз'яснення матеріалів курсу, процедур занять чи підсумкового контролю просимо вирішувати після занять або під час індивідуальних консультацій.

Отримання додаткових балів:

Курс не передбачає можливості будь-яких додаткових форм завдань для отримання додаткових балів, крім тих, що передбачає програма.

Правила поведження на заняттях:

Будь ласка, не запізнюйтеся на пари, під час лекцій вимикайте мобільні телефони. Обговорення та дискусії під час занять повинні бути жвавими та цікавими, але прохання висловлювати Ваші коментарі ввічливо. Будь ласка, виявляйте повагу до чужої точки зору і виражайте Вашу незгоду з аргументами інших коректно.

Лекції, дискусії та case-study:

Слухачі повинні брати активну участь у дискусіях, а також бути готовими до виконання завдань протягом заняття.

У разі внесення змін до вимог курсу про це буде зроблено усне оголошення та повідомлено через список розсилки. Студенти особисто відповідальні про обізнаність щодо цих змін, навіть, якщо були відсутні на занятті.

Етичні правила щодо написання робіт:

Усі студенти повинні особисто працювати над проектом. Співпраця з іншими студентами передбачається в межах виконання спільного проекту. Студенти зобов'язанні робити посилання у роботі на використані джерела; використання публікацій та досліджень без посилання вважається плагіатом. Плагіат є недопустимим та призведе до втрати права отримати кредити за курс.

Обсяг курсу:

Курс передбачає 15 занять (30 академічних годин), 10 з яких відбуватимуться в онлайн-форматі, 5 - в асинхронному форматі. В розкладі вказані заняття, що проводяться у форматі онлайн.

Розподіл балів в межах курсу

Підготовка антикорупційної кампанії (у форматі текстового документа або презентації PowerPoint)*	Відвідування та активна участь у заняттях**	Презентація антикорупційної адвокаційної кампанії***	Разом
Максимальна кількість балів			
40 б.	30 б.	30 б.	100 б.
40		30	Підсумковий контроль виставляється за результатами роботи протягом курсу: підготовка антикорупційної кампанії, відвідування занять, презентація антикорупційної адвокаційної кампанії.
36		26	
32		22	
28		18	
24		14	
20	Оцінювання за кожне заняття – від 1 до 5 балів залежно від рівня участі	10	Окремий іспит або залік не передбачений. Оцінка виставляється за умови виконання всіх передбачених активностей.

Логіка нарахування балів за видами навчальної діяльності:

*40 балів – структура та якість адвокаційного документа / презентації PowerPoint (групова робота)

25 балів – логіка та зміст адвокаційної кампанії

- ▶ 21–25 балів – адвокаційна кампанія логічно вибудована: чітко сформульовано проблему і ціль, визначено ключових стейкхолдерів та цільові аудиторії, аргументи й інструменти впливу є релевантними та взаємопов'язаними; враховано позиції та можливі контраргументи стейкхолдерів; текст/презентація відповідає вимогам до структури, стилю та обсягу.
- ▶ 16–20 балів – загальна логіка адвокаційної кампанії збережена, однак окремі елементи (ціль, аудиторії, аргументація або інструменти) опрацьовані поверхово або недостатньо узгоджені між собою; контраргументи стейкхолдерів враховано частково.
- ▶ 0–15 балів – логіка адвокаційної кампанії є фрагментарною або непослідовною; відсутні ключові елементи або аргументація не відповідає заявленій цілі.

10 балів – практична придатність кампанії

- ▶ 8–10 балів – запропоновані заходи є реалістичними, послідовними та узгодженими з цільовими аудиторіями; базово враховано ризики реалізації кампанії.
- ▶ 4–7 балів – запропоновані заходи частково реалістичні або недостатньо деталізовані; ризики враховано формально.
- ▶ 0–3 бали – практична реалізація кампанії не продумана або не відповідає заявленій меті.

5 балів – дотримання технічних вимог

- ▶ 5 балів – робота завантажена до відповідної Google-папки не пізніше 23:59, 2 квітня 2026 року.
- ▶ 0 балів – порушено встановлений термін подання.

**5 балів – це максимально можлива кількість балів за роботу на кожному із занять курсу (окрім тих занять, на яких представляються фінальні роботи) Максимальна кількість балів 30 балів.

- ▶ 1 бал ставиться у випадку, якщо студент(-ка) присутній(-я) на занятті, камера увімкнена, проте протягом заняття під час виконання вправ та обговорень жодного разу ані усно, ані письмово в чаті не висловився(-лася) по темі заняття і по суті питань, завдань, що

ставляться викладачкою.

- ▶ 2 бали – за 1 висловлення, зроблене усно або письмово в чаті по темі заняття і по суті питань, завдань, що ставляться викладачем під час заняття.
- ▶ 3 бали – за 2 таких висловлення.
- ▶ 4 бали – за 3 таких висловлення.
- ▶ 5 балів – за більше 3 таких висловлювань.

*****30 балів – Презентація антикорупційної адвокаційної кампанії (групова робота)**

20 балів – груповий результат (спільна оцінка для всієї групи)

Оцінюється якість розробленої та представленої адвокаційної кампанії в цілому (логіка кампанії, узгодженість елементів, переконливість аргументації, відповідність меседжів цільовим аудиторіям).

- ▶ 20 балів (відмінно) – група демонструє цілісну, логічно вибудовану адвокаційну кампанію; всі ключові елементи взаємопов'язані; презентація переконлива та професійна.
- ▶ 17 балів (дуже добре) – кампанія загалом цілісна, але окремі елементи могли бути глибше узгоджені.
- ▶ 14 балів (добре) – логіка кампанії збережена частково; є спрощення або прогалини.
- ▶ 11 балів (задовільно) – кампанія фрагментарна, з формальним опрацюванням ключових елементів.
- ▶ 6 балів (мінімально зараховано) – відсутня цілісна логіка кампанії.

10 балів – індивідуальний внесок студента

Оцінюється особиста участь кожного студента в груповій презентації.

- ▶ 10 балів – студент чітко представляє свою частину кампанії, володіє матеріалом, аргументовано відповідає на запитання.
- ▶ 8 балів – студент представляє свою частину, але з окремими неточностями або невпевненістю.
- ▶ 6 балів – участь формальна; відповіді поверхові.
- ▶ 4 бали – мінімальна участь у презентації.
- ▶ 0 балів – відсутня участь у презентації.

Оцінювання знань та вмінь студентів. Шкала оцінювання знань:

Шкала		Оцінка за національною шкалою	Визначення
A	91-100	відмінно	Дуже високий рівень знань із незначними помилками
B	81-90	добре	Дуже добре; більше ніж середній рівень знань, але з деякими помилками
C	71-80	добре	Добре; загалом гарна робота, але є достатня кількість помітних помилок
D	66-70	задовільно	Задовільно; але із значними недоліками
E	60-65	задовільно	Достатньо; досягнуті мінімальні критерії
F	30-59	незадовільно	Незадовільно; потрібна деяка додаткова робота
F	0-29	незадовільно	Неприйнятно; потрібна значна додаткова робота

▲ ПЛАН КУРСУ

АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ГРОМАДСЬКИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ

▲ ТЕМА 1-2. ОРІЄНТАЦІЙНА ЛЕКЦІЯ. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

➔ План

- ▲ Обговорення змісту та вимог курсу
- ▲ Громадянське суспільство в Україні
- ▲ Загальні правові засади діяльності громадських об'єднань
- ▲ Види громадських об'єднань
- ▲ Правовий статус громадських об'єднань

Література

- ▶ Громадські і благодійні організації в Україні. Реєстрація та діяльність / М. В. Лациба, С. П. Старосольська, Д. В. Сидоренко [та ін.]. – Київ, ТОВ «Агентство «Україна», 2019. – 148 с.
- ▶ Лациба М. В. Як розуміти новий закон «Про громадські об'єднання» / М. В. Лациба, А. О. Шимчук. – К. : Укр. незалежн. центр політ. дослідж., 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>
- ▶ Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 №2572-VI// Відом. Верхов. Ради України. – 2013. – №1. – Ст.1.
- ▶ Про органи самоорганізації населення: Закон України від 11.07.2001 №2625-III// Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – №48. – Ст.254

▲ ТЕМА 3. ЗАГАЛЬНА ТЕОРІЯ АДВОКАЦІЇ

➔ План

- ▲ Що таке адвокація?
- ▲ Основні елементи адвокації
- ▲ Законодавче регулювання адвокаційної діяльності

Література

- ▶ Адвокаційна діяльність та некомерційне лобювання в Україні: посібник / Прокопенко О.В. – Київ: 2017 – 82 с.
- ▶ Станкевич-Волосянчук О. І. Адвокація як метод впливу (практичний посібник) – Ужгород, 2013. – 80 с.
- ▶ Адвокаційна діяльність та її особливості у роботі з парламентом. URL: <https://radaprogram.org/sites/default/files/publications/advocasi.pdf>

▲ ТЕМА 4. АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

➔ План

- ▲ Роль громадських організацій в формуванні та реалізації антикорупційної політики в Україні
- ▲ Основні форми адвокаційної діяльності громадських організацій

Література

- ▶ Білецький А.В. Роль громадськості в проведенні антикорупційної реформи в Україні. С. 128-145. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/download/diss/Bileckii/d_Bileckii.pdf
- ▶ Нестерович В. Ф. Роль громадськості у формуванні та реалізації державної антикорупційної політики в Україні / В. Ф. Нестерович // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. - 2016. - Вип. 3. - С. 5-13. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlduv_2016_3_3
- ▶ Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і органах місцевого самоврядування: монографія / автор. кол. ; В. В. Василевич, Т. Е. Василевська, В. Ф. Нестерович, Е. В. Расюк, А. В. Савченко, В. Л. Федоренко (кер.) та ін. ; за ред. проф. Ю.В. Ковбасюка і проф. В. Л. Федоренка. – К. : Видавництво Ліра-К, 2016. – 524 с

▲ ТЕМА 5. РЕФЛЕКСІЯ ТА ЗАКРІПЛЕННЯ ТЕОРІЇ АДВОКАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

➔ План

- ▲ Форма заняття: Інтерактивне заняття (рефлексія, узагальнення та закріплення теоретичного матеріалу)
- ▲ кейс-стаді, робота в малих групах

Література

- ▼ Див. Література до тем 1-4.

▲ ТЕМА 6: АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: CASE STUDY 1

➔ План

- ▲ Кейс-стаді, робота в малих групах.

Навчальні матеріали

- Усі матеріали курсу розміщені у Google Drive в папці курсу

▲ ТЕМА 7. АДВОКАЦІЙНІ КАМПАНІЇ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ: CASE STUDY 2

➔ План

- ▲ Кейс-стаді, робота в малих групах.

Навчальні матеріали

- Усі матеріали курсу розміщені у Google Drive в папці курсу

▲ ПРЕЗЕНТАЦІЯ АДВОКАЦІЙНИХ КАМПАНІЙ СТУДЕНТІВ

➔ Порядок проведення презентації адвокаційних кампаній

- ▲ Презентація адвокаційної кампанії відбувається у групах. На презентацію кожної групи відводиться 12–24 хвилини (залежно від кількості учасників у групі).
- ▲ Кожен учасник групи має до 4 хвилин для виступу та представлення своєї частини кампанії. Після завершення презентації всієї групи передбачено до 5 хвилин для запитань і відповідей у цілому для групи.
- ▲ Рекомендується заздалегідь узгодити порядок виступів у групі та розподілити час між учасниками.

▲ ВИКЛАДАЧІ КУРСУ

Оксана Нестеренко –

к.ю.н., випускниця програми Фулбрайт-Кеннан Інститут, Вашингтон, США (2013/2014). Експертка з антикорупційної політики та антикорупційної адвокації, виконавча директорка Антикорупційного науково-освітнього центру (ACREC) Національного університету «Кієво-Могилянська академія». Має багаторічний практичний досвід розробки та координації антикорупційних адвокаційних кампаній, зокрема у сфері захисту викривачів та посилення інституційної спроможності антикорупційних органів. Ініціювала створення коаліції «Ініціатива 11», яка об'єднувала громадські організації для розробки й адвокаційного просування комплексного законопроекту №4038а про захист викривачів – який згодом став юридичною основою для закону України №1010-IX «Про захист викривачів корупції». Як директорка проекту із захисту викривачів у громадському секторі вона координувала адвокаційні зусилля із законодавчого супроводу та комунікації зі стейкхолдерами для впровадження захисту викривачів у національне законодавство. Брала участь у міжнародних дослідницьких і полісу-орієнтованих проєктах, присвячених ролі громадянського суспільства в протидії корупції, у тому числі в межах досліджень, пов'язаних із Leiden University, результати яких використовувалися для формування рекомендацій для міжнародних донорів та адвокаційних кампаній з антикорупційних реформ.

Андрій Білецький –

к.ю.н., науковий співробітник Міждисциплінарного науково-освітнього центру протидії корупції в Україні Національного університету «Кієво-Могилянська академія», адміністративний директор Центру. Експерт в сфері запровадження освітніх онлайн програм в сфері протидії корупції та ролі громадянського суспільства в сфері проведення антикорупційних реформ. Має низку наукових публікацій в сфері протидії корупції.

Контактна інформація: a.beletskiy17@gmail.com

Є авторкою та співавторкою policy papers і аналітичних досліджень, підготовлених у межах діяльності ACREC і спрямованих на підтримку антикорупційної адвокації на національному та регіональному рівнях, а також має значний досвід розробки та проведення практично орієнтованих кейс-стаді з антикорупційної адвокації для студентів і представників громадянського суспільства.

Вибрані policy papers (антикорупційна адвокація, ACREC)

- ▶ Nesterenko, O. (2020). Strengthening of Capacity of the National Agency on Corruption Prevention. Kyiv: ACREC.
- ▶ <https://acrec.org.ua/wp-content/uploads/2020/03/brief-whistleblowers-e.pdf>
- ▶ Nesterenko, O., Huss, O., Bader, M., Meleshevych, A. (2019). Civil Society Against Corruption in the Regions of Ukraine: Recommendations for (International) Assistance.
- ▶ https://acrec.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/Policybrief_2_last_version_Sep_4_en_.pdf
- ▶ Bader, M., Huss, O., Meleshevych, A., Nesterenko, O. (2019). When Does Anti-Corruption Activism in Ukraine Have Impact? Lessons for International Assistance.
- ▶ <https://acrec.org.ua/wp-content/uploads/2019/09/4466.pdf>
- ▶ Nesterenko, O., Bader, M. (2019). Capacity-Strengthening of Local Anti-Corruption Initiatives in Ukraine: Key Findings and Recommendations.
- ▶ <https://acrec.org.ua/wp-content/uploads/2019/12/policy-brief.pdf>

